

Сабақтың тақырыбы:

«VIA топша элементтерінің жалпы сипаттамасы. Күкірт.»

«VIIA топша элементтерінің жалпы сипаттамасы. Хлор.»

МАҚСАТЫ:

VI А және VII А топша элементтеріне туралы жалпы мағұлмат беру. Күкірт және хлор элементтерімен таныстыру.

Іздену арқылы логикалық ойлау қабілетін, танымдық белсенділігін арттыру.

Алғырлыққа, нәтижеге жете білуге тәрбиелеу

1. Ұйымдастыру бөлімі:

Айналаңа қуаныш сыйлай біл!

Психологиялық дайындық «Татулық- достық кілті» тренингі

Қатысушыларға шеңбер құрып тұруға және 3 топқа бөліну ұсынылады: «европалықтар» «жапондықтар» және «италиандықтар». Кейін әрбір қатысушы шеңбер бойымен жүріп, өз амандасу тәсілімен барлығымен сәлемдеседі. «Европалықтар» қолдарын қысады, «жапондықтар» бастарын иеді, «италиандықтар» құшақтасып, бір-біріне сәттілік тілейді.

II-кезең: “Қызығушылықты ояту.”

**«Менен жылдам сұрақ,
сізден жылдам жауап»**

referatikkz

Na-ге периодтық жүйе бойынша жалпы сипаттама беру.

Кальцийдің қолданылуы

Са-дың қолдануы туралы мәлімет беру.

Mg – тағам құрамындағы маңызы,
оның адам үшін пайдасы.

III-кезең: “Мағынаны ашу.”

(жаңа сабақты түсіндірмес бұрын студенттерді,
түрлі-түсті стикер таңдап алу арқылы
топқа бөліп аламыз)

Сабақтың жоспары:

1. VI, VII А топша элементтеріне периодтық жүйе бойынша жалпы сипаттама.
2. Табиғатта кездесуі, биологиялық маңызы
3. Физикалық қасиеттері
4. Химиялық қасиеттері
5. Алу жолы
6. Қолданылуы

АТОМ ҚҰРЫЛЫСЫ

Химиялық таңбасы-Cl (хлор)

Реттік номері-17

Ar (Cl)- 35,453 г/моль

III период,III қатар,VII топ,негізгі топша.

Электрондық формуласы: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$

Электрондық қабаты:)2)8)7

A screenshot of a periodic table of elements. The table is color-coded by groups. The element Hydrogen (H) is highlighted in a large red box on the right side of the table. A small portrait of a man is visible in the top right corner of the screenshot, and a red sphere is in the bottom left corner.

Табиғатта таралуы.

Белсенділігі жоғары болғандықтан тек қосылыстар күйінде кездеседі, таралуы бойынша он бірінші орында. Хлордың табиғи минералдары: галит, тас тұзы NaCl , сильвин KCl , карналлит $\text{KCl} \cdot \text{MgCl} \cdot 6\text{H}_2\text{O}$, каинит $-\text{KCl} \cdot \text{MgSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, сильвинит $-\text{NaCl} \cdot \text{KCl}$.

Физикалық қасиеттері.

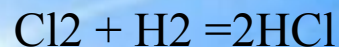
Өткір иісті, ауадан ауыр тыныс жолдарын тітіркендіретін, тұншықтырғыш газ, суда нашар ериді, ертітіндісі хлор суы деп аталады. Температураны -34°C -қа дейін төмендеткенде сұйылып, ал 101°C -да қатады, ауадан 2,5 есе ауыр.

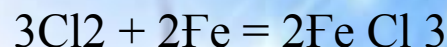
Химиялық қасиеттері:

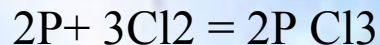
Жай заттармен әрекеттесуі: сутекпен күн сәулесінің әсерінен немесе қыздырғанда қопарылыс бере әрекеттестіреді:

Металдармен әрекеттесіп тұздар түзеді, металдарды оңай тотықтырады:

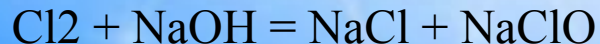
Бейметалдармен бинарлы қосылыстар түзіледі:

Сумен: $\text{Cl}_2 + \text{H}_2\text{O} = \text{HCl} + \text{HClO}$

Сілтімен осы қышқылдардың тұздары түзіледі:

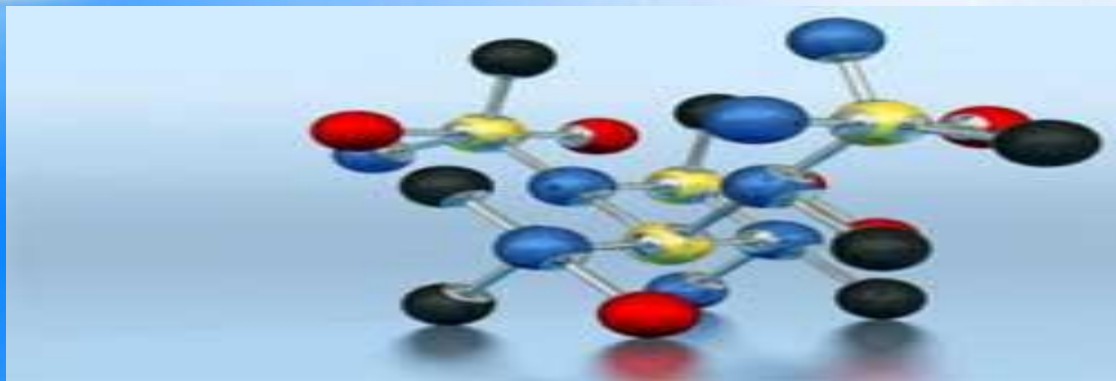
Алынуу.

1.Өндірісте сілітілік меалдардың хлоридтерін электролиздеу арқылы алады:

(электролиздеу арқылы)

2.Зертханада концентрлі тұз қышқылына тотықтырғыштармен әсер ету арқылы алады:

Хлор және оның

қосылыстарының қолданылуы

Cl_2 -ауыз суды залалсыздандыру үшін,
ағартқыш зат ретінде;

NaCl —ас тұзы,оны күнделікті қолданамыз:
натрий,хлор,сода алу үшін;

KCl -маңызды калийді тыңайтқыш, калий ,
поташ алу үшін;

CaCl_2 - су тартқыш зат,газдарды құрғатуда;

ZnCl_2 -дәнекерлеуде,шпалдарды,телеграф
бағандарын сүрлеу үшін қолданылады.

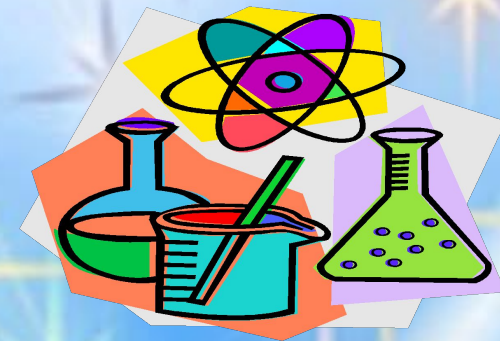
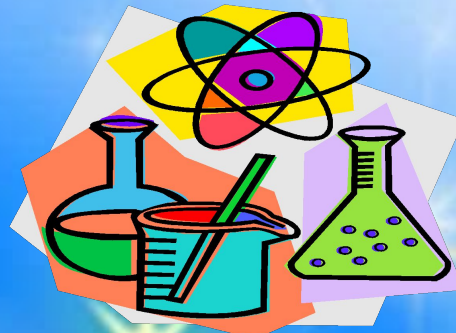
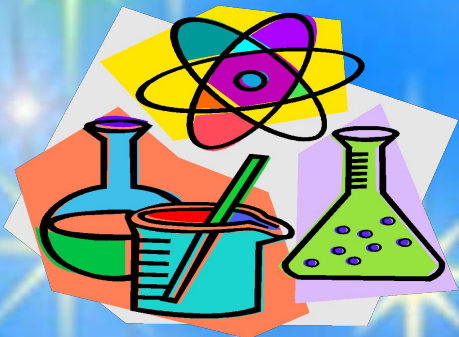
Топқа бөлу

Күкірт

Оттегі

Фтор

Әрбір топ өздерінің химиялық элементтерін қорғайды.

Оқулықпен жұмыс

I топ «Күкірт»

3,2 күкіртті оттеkte жаққанда қанша грамм күкірт (IV) оксиді түзіледі?
Оның зат мөлшері қандай?

II топ «Оттегі»

III топ «Фтор»

62 г фосфориттен неше грамм фосфор алуға болады? Бұл реакцияда неше грамм
көмір тотығады?

Есептеп шығар

1. Массалық үлесі: 24,7 % К, 34,8 % Mn,

5% О-тен тұрптын заттың молекулалы формуласын тап.

2. 6,5 г мырыш пен 14,6 г күкірт қышқылы әрекеттестірілді.

Түзілген газдың көлемін, зат мөлшерін, молекула санын,
массасын анықта.

IV-кезең «Ой толғау»

Сабақты бекіту

Инсерт кестесі арқылы

Не білеміз?

Не білдік?

Не білгіміз келеді?

Венн диаграммасы арқылы

**VI А топша
элементтері**

**VII А топша
элементтері**

ҚОРЫТЫНДЫ:

Жер үстінде адам өмір өткізер,
Бар нәрсеге білім қолды жеткізер.
Бар ізгілік тек білімнен алынар,
Білімнен аспанға жол салынар.

Үй тапсырмасы:

**Оқулықтағы
17,18 оқып
түсінік айту,
№ 5,7,8 есептерді
шығару.**

Бағалау

©ФӘИЧНО ӘМ

©ФӘИЧНО ӘМ

©ФӘИЧНО ӘМ

Назар аударғандарыңызға

рақмет!

